

Predikan av Jenny Arnerlöf – Gud-Fader, Son och Ande - 2022

Matteusevangeliets avslutande scen är en ledtråd till frågan som upptog mycket av den tidiga kyrkans debatter. "Vad gör vi med Jesus Kristus?" Jag menar såklart inte att de första kristna tänkte på Jesus som ett passivt objekt som de skulle använda för att forma en förening kring. Frågan som resulterade i den kristna kyrkans lära om en treenig Gud var frågan om hur de skulle förstå sin erfarenhet av Jesus och den heliga Anden i förhållande till allt deras heliga skrifter (det Gamla Testamentet) sade om Gud.

Enligt evangelietexten vi hörde nyss föll en del av lärjungarna ner och tillbad den uppståndne Kristus medan andra tvivlade. Deras tvivel var inte ett tvivel som inte kunde tro på vad deras ögon såg – den uppståndne Kristus. Tvivlet som uppenbarligen drabbade en del av lärjungarna var om den uppståndne Jesus kunde tillbes eller inte. De var trots allt elva judiska män väl bekant med sin traditions övertygelse att Gud är en; skapare och inte skapad. Hur skulle de förhålla sig till mannen som stod framför dem? Mannen som påskdagens händelser gjorde unik bland människor?

I hans sista möte med lärjungarna på berget talade Jesus inte till lärjungarna om vikten av att inte tvivla. Inte heller bekräftade han dem som hyllade honom i ett slags passivt sätt att skämma ut tvivlarna. I bildspråk som är lätt för oss att missa berättade han för dem vem han är och vad de skulle göra för honom mot bakgrund av hans identitet.

När Jesus sade att all makt i himlen och på jorden hade getts honom syftade han på profetian om Människosonen från profeten Daniels bok. I Matteusevangeliet kallar Jesus sig själv för människosonen tjugo-fem gånger (för att inte nämna hur många ggr det förekommer i Mk och Lk.). I profeten Daniels vision är människosonen den som etablerar rättvisa

och vinner seger över de förtryckande krafterna som finns i tillvaron. Jesus gjorde anspråk på att vara den segrande människosonen som efter sin kamp fick makt, ära och herravälde från Gud. Hans löfte att vara med sina följare var ett sätt att påminna dem om Immanuels tecknet som evangelisten Matteus hänvisade till i sin berättelse om Jesu födelse. (Immanuel betyder Gud med oss) Jesu makt och närvaro skulle ge lärjungarna kraft och mod att berätta om Jesus för omvärlden. Här är det lätt för oss misstolka att de behövde kraft och mod då andra skulle tycka att de var löjliga för att de trodde på Gud.

Kulturerna som de delade om Jesus och hans lära med var inte utan sina egna idéer om Gud eller i många fall gudarna. Kanske starkaste bland föreställningarna om Gud i deras tid var idén att Gud varken är påverkad av eller intresserad av det som händer i rymd och tid (dagens Psaltarpsalm påminner oss att den judisk-kristna idén om Gud har aldrig sett Gud som ointresserad av mänskliga angelägenheter). Uppdraget Jesus gav dem var att hjälpa andra människor att ifrågasätta deras föreställningar om Gud. De skulle be människor tänka om kring sina mest grundläggande antaganden om verkligheten. De skulle göra tydligt för andra människor att det finns ett alternativt sätt att leva och tänka som de kanske inte kände till.

Här frestas vi att tro att vi lever i en svårare tid och omständighet. I vår tid tror de flesta av våra vänner och bekanta inte på Gud. De sysslar inte med psalmer och tillbedjan eller gudstjänst. I sådant tänkande är vi drabbad av omvärldens blindhet och föreställningen att religiöst beteende ser religiöst ut. Många skickliga tänkare har insett att alla människor tjänar och tillber osynliga gudar. Vi är blinda för det därför att denna tillbedjan sker inte i religiösa sammanhang och slår oss inte som särskilt religiöst. En av vår tids mest intressanta personer som uttryckte detta var den tragiska och briljanta författaren David Foster

Wallace. Han gjorde inte anspråk på att vara kristen (han var aktiv inom 12-stegs rörelsen) men i 2005 gav han ett examenshögtids tal till universitetsstudenter som var så märkvärdigt att det spreds till stora delar av världen. Det översattes till svenska 2008. Där sade Wallace:

I vuxenvärldens skyttegravar finns det inte något sånt som ateism. Det går inte att välja att inte tro. Alla tror. Vi har bara att välja på vad. Och ett enastående starkt skäl att välja att tro på någon form av Gudom eller mystiskt väsen... är att vad helst annat du väljer att tro på kommer att sluka dig levande. Sätt din tilltro till pengar och saker – låt dem fylla ditt liv med mening – och du kommer aldrig att ha tillräckligt av dem. Du vill bara ha mer. Dyrka din kropp och din skönhet och ditt sexuella behag och du kommer alltid att känna dig ful. Dyrka makten och du kommer att känna dig liten och rädd. Dyrka ditt intellekt, försök att framstå som smart, och allt kommer att sluta med att du känner dig dum... och så vidare.

Hans poäng var att vad vi oreflekterat dyrkar kommer oundvikligen att förslava vårt sinne. Ibland kan vi ana andra människors gudar som den där snälla grannen vars vinkel i varje samtal handlar om pengar eller priset på saker. Andra gånger irriteras vi av en annans besserwisserliknande beteende utan att förstå att denna person är förslavad av känslan att de inte är nog smart – de är förslavad av en kraft som vill isolera dem. Om vi är välsignade, har vi upptäckt och låtit oss fångas av den treeniga Guden som är kärlek.

Gud Fader, Son och Ande ger oss möjligheten att tillbe någon som kan och vill fylla oss med liv och stilla vår hunger efter mening istället för att sluka oss levande. Dyrka den treeniga Guden och chanserna är goda att du kommer att växa i din förmåga att ge av dig själv utan att känna dig förminskad. Busken som brann utan att brinna upp i dagens Gamla Testamentlig text är bilden av den som vill dyrka Gud och vara en

lärjunge. Därför är Jesus befallning till lärjungarna goda nyheter för oss än idag och inte bara en till maktutspel.

Missionen Jesus kallade dem och kallar oss till är fortsättningen av missionen som Gud anlidade Mose att hjälpa till med när Gud såg misären och hörde de förtvivilade ropen av förslavade människor för tusentals år sedan. Gud som Kristus uppenbarade är en Gud som bryr sig väldigt mycket om människor som lider under olika former av slaveri som i sin tur drabbar också skapelsen. Kristus, hans liv och lära, död och uppståndelse var den största eller avgörande delen av Guds plan att befria oss från meningslöshet. Andens utgjutelse vid Pingst var ju ytterligare ett avgörande delmoment. Det tog de tidiga kristna en lång, lång tid att förstå och sätta ord på vad som hade hänt i och med Jesus och vad hans liv och Ande betyder för mysteriet som är Gud.

Jag önskar att vi hade all tid i världen att dela allt som jag fann fascinerande i mina förberedelser för idag men inte kunde klämma in i predikan. På sätt och viss är det treenighetens mysterium som vi försöker att förstå när vi samlas till gudstjänst varje vecka. Att älska och tillbe en treenig Gud är ju ett livstidsprojekt vars syfte är att utrusta oss med en inre arkitektur för vårt sinne och vår själ så att våra liv rymmer mer och mer av Guds härliga stärkande och upplivande närvaro.

Det viktiga för oss att förstå idag när det gäller treenigheten är att det är Guds sätt att visa oss något av sitt eget inre liv som är en dynamisk och mångfaldig enhet, oändlig men ändå nära, unik och hel på ett sätt som gör oss hela och bevarar våra olikheter.

Gud är helt och hållit likt Jesus, Jesus är helt och hållit likt Gud, och den heliga Anden är helt och hållit Guds sätt att vara nära oss och fylla oss med sitt eviga liv, som är Kristus liv. Att vara döpt i Guds treeniga namn

är att upplåta sig att vara stöpt till Kristuslikhet som en lokal manifestation och vittnesbörd om Guds livgivande kraft. Amen.